

Nadenken over lespraktijken

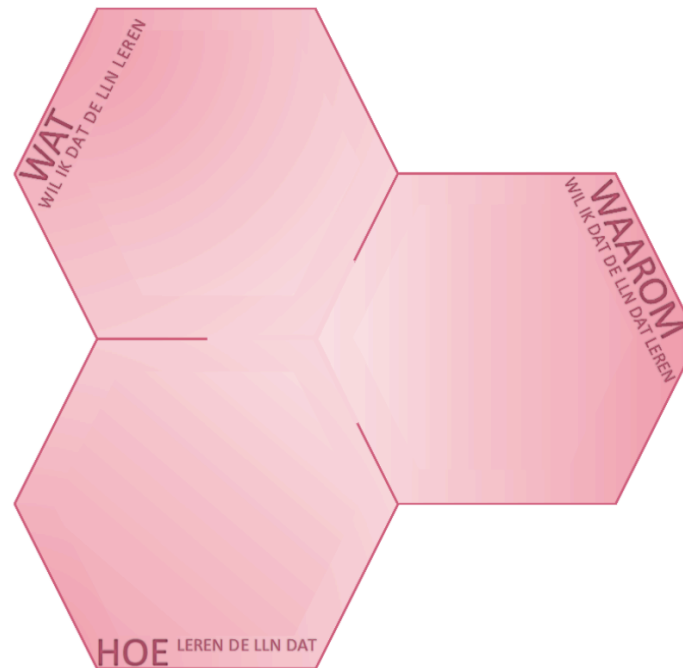
Naam student:

Data en lestijden:

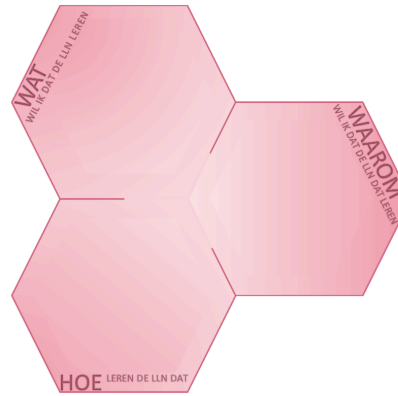
Thema lessenreeks:

Bepalen **wat** je de leerlingen zal leren, gaat enerzijds over doelen stellen, maar anderzijds ineens ook over de inhoud in de breedte en de diepte. Wanneer je een concreet doel stelt en inhoud bepaalt of afbakent, dan bepaal je tegelijkertijd ook wat je hen niet zal leren of nog niet of misschien maar aan enkelen...

De vraag naar het **hoe** gaat in de eerste plaats nog niet over werkvormen of de organisatie van je les. De vraag in z'n volledigheid luidt: 'Hoe leren de leerlingen dit?' Het gaat dus meer om perspectiefname. Je vraagt je als leraar af op welke manier kinderen zich deze inhouden of vaardigheden het best kunnen eigen maken. Daarvoor baseer je je enerzijds op theorieën, didactiek, leerlijnen, enz. en anderzijds op de eigenheid van je klasgroep.

Nadenken over **waarom** je je leerlingen deze inhoud of vaardigheid wil leren is een stap die te vaak wordt overgeslagen. Of het antwoord wordt bepaald door externe factoren, zodat het lijkt alsof de leraar hierover geen zeggenschap heeft. Weten waarom je je leerlingen deze inhoud of vaardigheid wil leren, heeft nochtans een enorme invloed op de andere componenten 'wat' en 'hoe'. Daarnaast gaat het ook om een soort engagement. Je kiest er als leraar bewust voor om je leerlingen deze inhouden of vaardigheden te leren en je weet ook waarom je dat doet. Er zijn veel invalshoeken om de waarom-vraag te beantwoorden. Er zijn inderdaad externe redenen, zoals leerplannen, enz. Er zijn ook klasgebonden redenen, nl. omdat je als leraar merkt dat je klasgroep er baat bij zou hebben om zich deze inhoud of vaardigheid eigen te maken. En er zijn leraar-specifieke redenen. Je mag als leraar eigen keuzes maken en dus kleur bekennen.

Het spreekt voor zich dat deze **drie cruciale vragen WAAROM HOE WAT** elkaar tijdens het nadenken, tijdens het ontwerpproces voortdurend beïnvloeden. De essentie is dan ook niet het invullen van de hokjes en al helemaal niet de volgorde waarin je die zou invullen. De essentie is net dat nadenken over elementen die horen bij de ene vraag, weer nieuwe inzichten geven over een andere. Hoe meer kruisverbanden er in je denkpatroon tussen de verschillende cruciale vragen ontstaan, hoe groter wellicht het fundament is waarop je je leeromgeving zal kunnen baseren. Het ontwerp zoals het hier wordt voorgesteld, bevat ook nog veel witruimte. Die is niet te onderschatten. Die kan namelijk gebruikt worden om 'de rol van de leraar in de klas' vorm te geven. Elke gedachte, vraag of beslissing tijdens het nadenken over de cruciale vragen, kan een gevolg hebben voor wat je in de klas concreet te doen hebt, vb. in de keuze van je werkvorm, het te gebruiken materiaal, de volgorde of het aantal oefeningen, enz. De witruimte dient dus om een ruwe schets of een eerste verloop te noteren van de lesgang. Wanneer het nodig is om nog concreter of uitgebreider na te denken over organisatie, kan uiteraard extra witruimte worden toegevoegd.

Het grootste deel van je voorbereiding is de tijd die je steekt in het 'zichzelf vullen met leerstof'. Elke voorbereiding begint bij het aanwakkeren van het vuur in zichzelf om vervolgens dat vuur ook te kunnen aanwakkeren bij kleuters en kinderen.

uit cursus Onderwijspedagogiek, Ilse Geerinck

Wat betekent het om jezelf voor te bereiden om zo een krachtige leeromgeving te kunnen realiseren? Hoe doe je dat? Waar moet je dan wel/niet over nadenken? Welke elementen vergen een grondig onderzoek en veel tijd of mentale ruimte? Welke andere elementen zijn eerder ondergeschikt of inherent aan de andere? Wat heb je nodig om op een dergelijke manier te kunnen/mogen nadenken? We zochten naar soberheid en naar essentie. Focus je op dat wat er echt toe doet!